

JUSTYNA SEKUŁA

WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII W PROMOWANIU SAMODZIELNOŚCI STUDENTÓW

NA PRZYKŁADZIE NAUCZANIA FORMALNYCH ZASAD
SPORZĄDZANIA TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH ZAWARTYCH
W KODEKSIE ZAWODOWYM TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

WSTĘP

Zainteresowanie związane z uzyskaniem uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego (TP) w Polsce utrzymuje się niezmiennie na wysokim poziomie. Według danych zamieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości 7 listopada 2018 r. zostało zaprzysiężonych 62 nowych TP („Zaprzysiężenie tłumaczy przysięgłych”). W maju 2019 r. natomiast zostały zaprzysiężone 53 osoby („Ponad 50 nowych tłumaczy przysięgłych”). Na zmiany dotyczące zwiększonego zapotrzebowania na profesjonalne świadczenie usług tłumaczeniowych zareagowały polskie uczelnie wyższe kształcące adeptów zawodu tłumacza tekstów specjalistycznych (w tym prawnych i prawniczych) oraz adeptów zawodu TP. Dostępne programy studiów wymagają jednak zmian uwzględniających w większym stopniu rzeczywiste wymagania zawodowe stawiane tłumaczom. Na przykład na konieczność wprowadzenia do programów studiów magisterskich przedmiotów poszerzających wiedzę dziedzinową adeptów zawodu tłumacza tekstów prawniczych zwraca uwagę Łucja Biel w swoim artykule „Kształcenie tłumaczy prawniczych w Polsce i w Europie: trendy i dobre praktyki” (12-13).

W odniesieniu do powyższych rozważań celem niniejszego artykułu jest omówienie zasadności nauczania formalnych zasad sporządzania tłumaczeń

Dr JUSTYNA SEKUŁA – Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Instytut Neofilologii, Katedra Językoznawstwa Niemieckiego; e-mail: justyna.sekula@up.krakow.pl. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5593-7082>.

poświadczonych (TPO) na zajęciach translatorycznych oraz zilustrowanie sposobu jego sporządzania z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, co ma stanowić alternatywę dla tzw. uczenia się na pamięć. Treści przedstawione w artykule mogą przyczynić się do zwiększenia autonomii studentów w zakresie opanowywania formalnych zasad sporządzania TPO oraz być asumptem do konstruowania i przeprowadzania ćwiczeń z tego zakresu tematycznego z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć translatorycznych.

1. *KODEKS ZAWODOWY TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO* (KZTP)
JAKO ŹRÓDŁO WIEDZY ADEPTÓW ZAWODU
TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Kodeks tłumacza przysięgłego (KTP) został przyjęty przez Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych (TEPIS) w 2005 r., a jego znowelizowana wersja w drodze uchwały Rady Naczelnej TEPIS-u w 2011 r. (Kierzkowska 24; Cieślak et al. 99). KTP z 2011 r. doczekał się nowelizacji w roku 2018. *Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego* (KZTP) stanowi kontynuację KTP, „aktualizację oraz rozszerzenie z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego¹ w latach 2015 i 2016 oraz zmian innych przepisów prawa”². KZTP należy uznać za wiarygodne źródło wiedzy, ponieważ Komitet Redakcyjny opracował go z udziałem członków Międzyinstytucjonalnego Komitetu Konsultacyjnego oraz przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, uwzględniając przy tym wnioski członków TEPIS-u, a także wnioski niezrzeszonych TP. Ponadto KZTP – jak czytamy w preambule – opracowano w poszanowaniu m.in. zasad *Karty tłumacza* Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, *Kodeksu zawodowego* Międzynarodowego Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych AIIC, *Karty tłumacza polskiego* Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, sztuki przekładu prawniczego i poglądów uznanych autorytetów językoznawstwa oraz przekładoznawstwa, a także w poszanowaniu przepisów prawa polskiego dotyczących TP.

Kodeks składa się z dwóch działów. Pierwszy z nich zawiera piętnaście paragrafów, w których szczegółowo omówiono zasady etyki zawodowej TP. Dział drugi liczy trzy rozdziały poświęcone postanowieniom ogólnym i za-

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1326 ze zm.

² tepis.org.pl/kodeks-tlumacza-przysieglego/, dostęp 28.08.2019.

sadom praktyki zawodowej – sporządzania tłumaczeń pisemnych oraz wykonywania tłumaczeń ustnych. W kontekście niniejszego artykułu szczególnie istotne są wytyczne dotyczące sporządzania tłumaczeń pisemnych opisane w KZTP (§ 23-69). W odniesieniu do tej procedury w kodeksie zostały uregulowane m.in. takie kwestie, jak poświadczenie zgodności tłumaczenia z oryginałem dokumentu, oznaczenie końca ustępu i niepełnego wiersza, wyróżnienie adnotacji i uwag tłumacza kursywą i ich zapis w nawiasach kwadratowych, przytaczanie nazw instytucji, urzędów i organizacji, oczywiste błędy pisarskie i niepoprawność językowa, błędy liczbowe lub literowe występujące w istotnych elementach dokumentu, sposób pisania liczb i dat w tłumaczeniu, sposób tłumaczenia dokumentów wieloczęściowych, czy też elementy składowe poświadczenia tłumaczenia.

2. FORMALNE ZASADY SPORZĄDZANIA TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH JAKO KONSTITUTYWNY ELEMENT ZAJĘĆ TRANSLATORYCZNYCH

Jednym z kluczowych argumentów przemawiających za tym, że nauczanie formalnych zasad sporządzania TPO zawartych w KZTP powinno stanowić konstytutywny element zajęć translatorycznych, jest sposób oceny translatów sporządzonych przez kandydatów na TP przez członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej do przeprowadzania egzaminu. Składowe oceny prac egzaminacyjnych określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia egzaminu na tłumacza przysięgłego (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 124). Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1-5 kandydat może otrzymać do 25 punktów za stronę merytoryczną, terminologiczną oraz formalną tłumaczenia (znajomość zasad formalnych dotyczących sporządzania TPO) oraz do 25 punktów za umiejętności językowe, czyli poprawność ortograficzną, leksykalną, interpunkcyjną, gramatyczną i stylistyczną. Ponadto w rozporządzeniu przewidziano obniżenie punktacji w kategorii umiejętności tłumaczeniowych za popełnienie przez egzaminowanych błędów krytycznych w tłumaczeniu (ust. 1a).

Zdaniem Kubackiego (125) znaczna część osób przystępujących do egzaminu na TP nie jest w stanie osiągnąć maksymalnej liczby pięciu punktów za znajomość formalnych zasad sporządzania TPO – odnosząc się tutaj do oceny translatów według kryteriów zawartych w poprzednio obowiązującej

wersji rozporządzenia. Taki stan rzeczy może wynikać z ogólnej niezajomości przez adeptów zawodu TP *Kodeksu tłumacza przysięgłego* (obecnie KZTP). Z tego względu omówienie wytycznych zawartych w KZTP powinno stanowić nieodzowny element zajęć translatorycznych.

Nauczania i znajomości formalnych zasad sporządzania TPO nie powinno się jednak traktować jedynie jako krótkotrwałego środka do osiągnięcia sprecyzowanego celu – zdania egzaminu na TP. Nawet jeśli kandydat nie wykaże się znajomością formalnych zasad sporządzania TPO, może zakończyć egzamin z wynikiem pozytywnym. Ważne jest więc uświadamianie adeptom zawodu TP konieczności znajomości formalnych zasad sporządzania TPO również w kontekście późniejszej praktyki zawodowej, wykonywania tego typu tłumaczeń jako TP prowadzący własną działalność tłumaczeniową. Błędy dotyczące formalnych zasad sporządzania TPO mogą stanowić podstawę pociągnięcia TP do odpowiedzialności prawnej i zawodowej. Jak stwierdzają Cieślik, Laska i Rojewski (74), już sama konieczność stanięcia TP przed Komisją Odpowiedzialności Zawodowej (KOZ) jest dla TP wystarczającym przeżyciem. Warto więc dołożyć wszelkich starań, aby wpoić adeptom zawodu samodzielną dbałość o jakość wykonywanych TPO pod względem zachowania formalnych zasad sporządzania tego typu tłumaczeń, tak by byli oni w stanie uniknąć poważnych konsekwencji błędnych rozwiązań translacyjnych.

Lech Zieliński (121) zwraca uwagę, że KTP (obecnie KZTP) nie stanowi dokumentu wprowadzającego określone normy dla wykonywania TPO, omówiono w nim jedynie zasady praktyki zawodowej. Ich stosowanie może przyczynić się jednak do ujednoczenia poszczególnych elementów TPO pod względem technicznym. W opinii Marka Kuźniaka (106-108) KTP (aktualnie KZTP) odgrywa w środowisku tłumaczy rolę normotwórczą, powinien być lekturą podstawową zarówno dla kandydatów na TP, jak i adeptów tego zawodu. Należy traktować go jako drogowskaz na drodze do profesjonalnego wykonywania TPO. Zawarte w nim liczne wskazówki dotyczące profesjonalnego wykonywania usług tłumaczeniowych pozwolą uniknąć adeptom zawodu narażenia na szwank godności TP, który wykonuje zawód zaufania publicznego. O normotwórczym charakterze KTP (aktualnie KZTP) świadczy również stwierdzenie Cieślika, Laski i Rojewskiego (29-30), że kodeks może pełnić funkcję pomocniczą podczas dokonywania oceny etyczności postępowania TP, również w trakcie prowadzenia przez KOZ postępowania dyscyplinarnego wobec TP.

3. QUIZLET I SOCRATIVE – NOWOCZESNE NARZĘDZIA EDUKACYJNE

Odpowiednie wykorzystanie nowoczesnych technologii na zajęciach translatorycznych może stanowić wsparcie procesu nauczania na uczelniach wyższych i czynić go bardziej atrakcyjnym dla uczących się³. Ponadto ich wykorzystanie umożliwi nauczycielowi akademickiemu promowanie samodzielności studentów w procesie edukacyjnym poprzez pracę asynchroniczną na przygotowanych przez nauczyciela autorskich materiałach multimedialnych lub tworzenie własnych materiałów multimedialnych przez studentów. W tym punkcie zostaną przedstawione podstawowe informacje dotyczące dwóch wybranych narzędzi edukacyjnych – *Quizlet* i *Socrative* – a w dalszej części artykułu zilustrowane konkretne możliwości ich wykorzystania na zajęciach translatorycznych jako elementów wspierających autonomiczne działania studentów zmierzające do opanowania formalnych zasad sporządzania TPO zawartych w KZTP.

*Quizlet*⁴ jest darmowym narzędziem edukacyjnym wspierającym proces uczenia się i nauczania, dostępnym także w wersji mobilnej. Za pomocą tego narzędzia można tworzyć własne zestawy do nauki (fiszki tematyczne) i korzystać z nich na dowolnym urządzeniu (laptopie, tablecie, smartfonie) w dowolnym czasie. Ponadto użytkownicy mogą udostępniać stworzone zestawy fiszek innym użytkownikom. *Quizlet* umożliwia stosunkowo różnorodną pracę z przygotowanym zestawem pojęć i definicji dzięki takim funkcjonalnościom, jak: *ucz się*, *fiszki*, *tryb pisanie*, *ćwiczenie pisowni*. Do utrwalania konkretnego zakresu tematycznego można wykorzystać również gry edukacyjne (*dopasowania* i *grawitacja*) oferowane przez to narzędzie. Sprawdzenie stopnia opanowania konkretnego materiału z wykorzystaniem tego narzędzia edukacyjnego jest natomiast możliwe poprzez przygotowanie testu zawierającego różne formy pytań i odpowiedzi, np. *pytania prawdziwe-falsz*, *pytania wielokrotnego wyboru*, *odpowiedzi pisemne*, *odpowiedzi dopasowania*. Stworzenie również zróżnicowanych ćwiczeń edukacyjnych umożliwia także aplikacja *LearningApps*⁵.

*Socrative*⁶ pozwala natomiast angażować i oceniać grupę poprzez różnego typu quizy i testy, przeprowadzane z wykorzystaniem dowolnych urządzeń

³ Zob. publikacje Marty Kaliskiej i Pawła Szerszenia.

⁴ quizlet.com/pl/mission, dostęp 22.08.2019.

⁵ learningapps.org/createApp.php, dostęp 22.08.2019.

⁶ www.socrative.com/, dostęp: 23.08.2019.

z przeglądarką internetową i dostępem do Internetu. Studenci logują się na swoich urządzeniach, podając nazwę pokoju, natomiast nauczyciel kreuje wygląd i przebieg quizu, a także może śledzić w tle osiągnięcia studentów dzięki dostarczaniu danych w czasie rzeczywistym. Przygotowane quizy mogą być rozwiązywane w czasie synchronicznym lub asynchronicznym, zawierać pytania jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, pytania typu prawda-fałsz czy też pytania wymagające odpowiedzi pisemnych. Za pomocą tego narzędzia edukacyjnego zarówno student, jak i nauczyciel otrzymują natychmiastową informację zwrotną, dotyczącą stopnia opanowania konkretnego zakresu tematycznego. Podobne narzędzia do tworzenia i przeprowadzania interaktywnych quizów to *Kahoot*⁷ i *Quizizz*⁸.

4. WSPIERANIE SAMODZIELNOŚCI STUDENTÓW W OPANOWYWANIU FORMALNYCH ZASAD SPORZĄDZANIA TPO Z WYKORZYSTANIEM *QUIZLET* I *SOCRATIVE*

Opanowywanie wytycznych zawartych w KZTP powinna poprzedzać jego wnikliwa lektura, na którą można pozostawić studentom na przykład tydzień. Po pierwszym etapie – zapoznaniu się z wytycznymi zawartymi w KZTP – na początku drugiego tygodnia studenci otrzymują drogą mailową dostęp do fiszek przygotowanych przez nauczyciela, zawierających pojęcia i definicje odnoszące się do treści zawartych w KZTP. Ich przykłady, opatrzone dodatkowo obrazkami pełniącymi funkcję mnemotechniczną, podano w tabeli 1.

Na pracę z fiszkami studenci otrzymują tydzień. Mogą samodzielnie decydować o miejscu i czasie poświęcanym na utrwalanie materiału, a także o sposobie jego utrwalania, wybierając najbardziej efektywną dla siebie formę pracy, tzn. funkcjonalność narzędzia *Quizlet*. Warto w tym miejscu podkreślić, że narzędzie *Quizlet* na tym etapie zajęć translatorycznych nie służy nauczycielowi do weryfikacji wiedzy studentów na temat wytycznych dotyczących sporządzania TPO zawartych w KZTP, lecz systematyzacji podstawowych informacji w nim zawartych. Oczywiście student w ramach własnej ewaluacji może skorzystać z funkcjonalności, która daje mu możliwość sprawdzenia poziomu swojej wiedzy.

⁷ kahoot.com/, dostęp 23.08.2019.

⁸ www.glob.org.pl/quizizz/, dostęp 22.08.2019.

Tabela 1. Fiszki stworzone za pomocą narzędzia *Quizlet* odnoszące się do wytycznych zawartych w KZTP⁹

POJĘCIE ¹⁰	DEFINICJA	OBRAZEK PEŁNIĄCY FUNKCJĘ MNEMOTECHNICZNĄ ¹¹
Wyróżnione kursywą w nawiasach kwadratowych	Adnotacje i uwagi tłumacza	
„Tłumaczenie poświadczone z języka (...)”	Określenie kierunku tłumaczenia	
Nie zawiera szczegółowego opisu wizerunku będącego symbolem państwa	Adnotacja o godle państwowym	
Można je tłumaczyć, a wersje w języku źródłowym podać w nawiasie w tekście tłumaczenia	Nazwy urzędów, organizacji lub instytucji	

Źródło: opracowanie własne

Po zakończeniu etapu pracy własnej studentów nad opanowaniem wytycznych dotyczących sporządzania TPO nauczyciel może dokonać ewaluacji wiedzy zdobytej przez studentów na zajęciach translatorycznych w czasie synchronicznym, wykorzystując w tym celu quiz przygotowany w *Socrative*. Walorem jego wykorzystania jest możliwość rozwiązywania quizu np. na smartfonie. Poniższa tabela przedstawia przykładowe pytania ewaluacyjne obejmujące treści zawarte w KZTP.

⁹ Zapisy w kolumnach *Pojęcie* oraz *Definicja* są uzależnione od wyświetlania się treści przy korzystaniu z poszczególnych funkcjonalności narzędzia *Quizlet*.

¹⁰ Opracowano z wykorzystaniem zapisów KZTP.

¹¹ Wszystkie grafiki pochodzą z darmowej wyszukiwarki obrazów *Pixabay*.

Tabela 2. Przykładowe pytania do quizu wielokrotnego wyboru stworzonego za pomocą Socrative¹²

<p>1. TP sporządza TPO na podstawie oryginału lub odpisu dokumentu, odnotowując rodzaj dokumentu źródłowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. we wzmince dotyczącej kierunku tłumaczenia; b. w formule poświadczającej; c. na samym dole każdej ze stron wchodzących w skład tłumaczenia.
<p>2. Odpis dokumentu może mieć formę:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. wyłącznie odpisu poświadczonego przez uprawnioną osobę; b. wyłącznie odpisu niepoświadczonego (np. kserokopia, skan lub jego wydruk, fotokopia); c. odpisu poświadczonego przez uprawnioną osobę lub niepoświadczonego.
<p>3. TP ma prawo przetłumaczyć jedynie wskazany fragment lub wskazane fragmenty dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. na pisemny wniosek zlecniodawcy; b. na prośbę zlecniodawcy lub zamawiającego; c. na wyraźne żądanie zlecniodawcy lub zamawiającego.
<p>4. Uwagi i adnotacje tłumacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. należy zapisywać kursywą w nawiasach kwadratowych; b. należy zapisywać kursywą w nawiasach okrągłych; c. należy zapisywać wyłącznie boldem.
<p>5. Zalecanym przez autorów KZTP zapisem wzminki o kierunku tłumaczenia jest zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. „tłumaczenie poświadczone z języka (...)”; b. „tłumaczenie poświadczone z języka wyjściowego (...) na język docelowy (...)”; c. „tłumaczenie poświadczone z języka (...) na język (...)”.
<p>6. W przypadku występowania znaków graficznych w tłumaczonym dokumencie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. należy je pominąć w tłumaczeniu; b. należy je opisać w tłumaczeniu; c. należy je przekopiować do tłumaczenia.
<p>7. W przypadku powtarzania się w tekście dokumentu odcisku tej samej pieczęci lub innego elementu graficznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. wzminka na ten temat za drugim i kolejnym razem może nawiązywać do pierwszej wzminki; b. za każdym razem należy umieścić tę samą wzminkę; c. wzminka o ponownym występowaniu danego elementu może zostać pominięta.

Źródło: opracowanie własne

Alternatywnym sposobem pracy z narzędziami *Quizlet* i *Socrative*, w jeszcze większym stopniu wspierającym autonomiczne działania studentów, zmierzające do opanowania wytycznych KZTP i przyczyniającym się

¹² Opracowano z wykorzystaniem wytycznych zawartych w KZTP.

do podnoszenia poziomu ich alfabetyzmu cyfrowego, jest samodzielne przygotowanie materiałów edukacyjnych przez uczących się. Studenci (po wcześniejszym podzieleniu się na grupy, na przykład czteroosobowe) samodzielnie opracowują zestawy fiszek dla swoich rówieśników, a następnie nawzajem udostępniają sobie przygotowane zestawy. W ten sposób uczą się obsługi narzędzia *Quizlet* i mogą korzystać z różnorodnych zestawów edukacyjnych. Dodatkowym walorem takiej formy przygotowania fiszek jest większe prawdopodobieństwo, że znajdą się na nich informacje, których zapamiętanie przysparza studentom (w ich indywidualnej ocenie) najwięcej trudności. Identyczne postępowanie i jego zalety można odnieść do narzędzia *Socrative*. Przygotowując w grupach własne quizy dotyczące formalnych zasad sporządzania TPO zawarte w KZTP, studenci podnoszą poziom swojego alfabetyzmu cyfrowego, muszą w sposób szczegółowy zapoznać się z wytycznymi kodeksu, aby stworzyć pytania w pełni poprawne pod względem merytorycznym dla swoich rówieśników z pozostałych grup. Czynnikiem motywującym studentów do podjęcia tego typu autonomicznych działań może być uwzględnienie przez nauczyciela zakresu pytań stworzonych przez studentów za pomocą *Socrative* w przygotowaniu kolokwium czy też egzaminu końcowego.

PODSUMOWANIE

KZTP stanowi istotne źródło wiedzy, a znajomość wytycznych dotyczących sporządzania TPO w nim zawartych jest kluczowa w kontekście przystępowania do egzaminu na TP oraz wykonywania TPO już jako tłumacze przysięgli w ramach własnej działalności tłumaczeniowej. Nie ulega więc wątpliwości, że adepci zawodu TP powinni być zapoznawani z wytycznymi kodeksu jeszcze podczas zajęć translatorskich prowadzonych na uczelniach wyższych. Tradycyjne metody pracy nad wytycznymi mogą zostać zastąpione metodami pracy bazującymi na wykorzystaniu narzędzi *Quizlet* i *Socrative*. Do najważniejszych zalet związanych z wykorzystaniem narzędzi *Quizlet* i *Socrative* na zajęciach translatorskich należą:

- możliwość samodzielnego tworzenia fiszek oraz różnorodnych quizów przez studentów;
- zastąpienie mniej atrakcyjnej metody uczenia się (tzw. uczenia się na pamięć) metodami uczenia się wykorzystującymi nowoczesne technologie;

- możliwość dostosowania trybu uczenia się do indywidualnych możliwości czasowych studentów dzięki dostępności wersji mobilnych wybranych narzędzi;
- dostosowywanie sposobu przyswajania informacji zawartych w fiszkach w sposób zindywidualizowany dzięki dostępności różnych funkcjonalności narzędzia *Quizlet*;
- wybór między trybem pracy z fiszkami i quizami (synchronicznym lub asynchronicznym);
- podnoszenie poziomu alfabetyzmu cyfrowego studentów;
- przeprowadzenie za pomocą *Socrative* ewaluacji wiedzy studentów utrwalonej z wykorzystaniem narzędzia *Quizlet*;
- możliwość śledzenia postępów studentów zarówno przy wykorzystaniu narzędzia *Quizlet*, jak i narzędzia *Socrative*;
- natychmiastowe uzyskanie zindywidualizowanych wyników quizu w formie procentowej bezpośrednio po jego zakończeniu i możliwość ich pobrania w formie tabeli czy diagramu.

Narzędzia edukacyjne *Quizlet* i *Socrative* pozwalają nauczycielowi akademickiemu urozmaicić formę przyswajania wiedzy przez studentów, zastępując tradycyjne metody uczenia się nowoczesnymi metodami pracy w trybie synchronicznym lub asynchronicznym. W znacznym stopniu wspierają one także autonomię studentów w procesie przyswajania wiedzy, tym samym warto je wdrożyć do własnej praktyki dydaktycznej i przekonać się o ich walorach edukacyjnych, pracując z grupami studentów na zajęciach translatorycznych.

BIBLIOGRAFIA

- Biel, Lucja. „Kształcenie tłumaczy prawniczych w Polsce i w Europie: trendy i dobre praktyki”. *Przyszłość zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego – współczesne wyzwania*, red. Marta Czyżewska i Aleksandra Matulewska, Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, 2016, ss. 9-25.
- Cieślak, Bolesław, Danuta Kierzkowska, Anna Michalska, Dorota Staniszevska-Kowalak i Jacek Zieliński. *Tłumacz przysięgły, status prawny i zawodowy*. Translegis, 2018.
- Cieślak, Bolesław, Liwiusz Laska i Michał Rojewski, redaktorzy. *Egzamin na tłumacza przysięgłego. Komentarz, teksty egzaminacyjne, dokumenty*. Wyd. 2, C.H. Beck, 2014.
- Kahoot*, kahoot.com/. Dostęp 23.08.2019.
- Kaliska, Marta. „Tablety i smartfony: nowe narzędzia glottodydaktyczne”. *Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik*, nr 8, 2013, ss. 54-66. *Czasopisma humanistyczne*, bazhum.muzhp.pl/media//files/Lingwistyka_Stosowana_Applied_Linguistics_

- Angewandte_Linguistik/Lingwistyka_Stosowana_Applied_Linguistics_Angewandte_Linguistik-r2013-t-n8/Lingwistyka_Stosowana_Applied_Linguistics_Angewandte_Linguistik-r2013-t-n8-s54-66/Lingwistyka_Stosowana_Applied_Linguistics_Angewandte_Linguistik-r2013-t-n8-s54-66.pdf. Dostęp 28.08.2019.
- Kierzkowska, Danuta, redaktorka. *Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem*. Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, 2005.
- Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego*. TEPIS. *Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych*, tepis.org.pl/wp-content/uploads/Kodeks-zawodowy-t%C5%82umacza-przysi%C4%99g%C5%82ego-2018.pdf. Dostęp 28.08.2019.
- Kubacki, Artur. *Tłumaczenie poświadczane. Status, kształcenie, warsztat i odpowiedzialność tłumacza przysięgłego*. Wolters Kluwer, 2012.
- Kuźniak, Marek. *Egzamin na tłumacza przysięgłego w praktyce. Język angielski. Analiza językowa*. C.H. Beck, 2013.
- LearningApps.org*, learningapps.org/createApp.php. Dostęp 22.08.2019.
- Pixabay* [darmowa wyszukiwarka obrazów], pixabay.com/pl/. Dostęp 28.08.2019.
- „Ponad 50 nowych tłumaczy przysięgłych”. *Ministerstwo Sprawiedliwości*, www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ponad-50-nowych-tlumaczy-przysieglych. Dostęp 13.08.2019.
- Quizlet*, quizlet.com/pl/mission. Dostęp 23.08.2019.
- Quizziz*, www.glob.org.pl/quizziz/. Dostęp 22.08.2019.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia egzaminu na tłumacza przysięgłego. Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 124.
- Socrative*, www.socrative.com/. Dostęp 23.08.2019.
- Szerszeń, Paweł. „Platformy (glotto)dydaktyczne. Ich implementacja w uczeniu specjalistycznych języków obcych”. *Uniwersytet Warszawski – Portal*, portal.uw.edu.pl/documents/7732735/0/SN+15+Pawe%C5%82%20Szersze%C5%84%20+Platformy+%28+glotto%29+dydaktyczne.pdf. Dostęp 28.08.2019.
- TEPIS. *Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych*, tepis.org.pl. Dostęp 28.08.2019.
- Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego. Tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1326.
- „Zaprzysiężenie tłumaczy przysięgłych”. *Ministerstwo Sprawiedliwości*, www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zaprzysiezenie-tlumaczy-przysieglych-. Dostęp 12.08.2019.
- Zieliński, Lech. „Egzamin na tłumacza przysięgłego a norma i jakość przekładu tekstów prawnych oraz prawniczych”. *Rocznik Przekładoznawczy. Studia nad teorią, praktyką i dydaktyką przekładu*, nr 6, 2011, ss. 117-130.

WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII
W PROMOWANIU SAMODZIELNOŚCI STUDENTÓW
NA PRZYKŁADZIE NAUCZANIA FORMALNYCH
ZASAD SPORZĄDZANIA TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH ZAWARTYCH
W KODEKSIE ZAWODOWYM TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Streszczenie

W artykule została podjęta kwestia zasadności nauczania formalnych zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych na zajęciach translatorskich. Z wykorzystaniem metody porównawczej zostały przeanalizowane przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce oraz sposobu przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego, a także dokumenty branżowe dotyczące sporządzania tłumaczeń poświadczonych. Analiza jednoznacznie uwidoczniła, że znajomość formalnych zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych jest kluczowa w kontekście przystępowania do egzaminu na tłumacza przysięgłego oraz sporządzania tłumaczeń poświadczonych w ramach własnej praktyki tłumaczeniowej. Ponadto autorka ilustruje sposób nauczania formalnych zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych zawartych w *Kodeksie zawodowym tłumacza przysięgłego* z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, takich jak Quizlet i Socrative, co stanowi alternatywę dla tzw. uczenia się na pamięć. Autorka dowodzi, że odpowiednie wykorzystanie narzędzi edukacyjnych na zajęciach translatorskich może stanowić wsparcie procesu nauczania na uczelniach wyższych i czynić go bardziej atrakcyjnym dla uczących się.

Słowa kluczowe: *Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego*; wytyczne formalne dotyczące sporządzania tłumaczeń poświadczonych; autonomia studentów; nowoczesne technologie; translodydaktyka.

THE USE OF MODERN TECHNOLOGIES
IN PROMOTING THE INDEPENDENCE OF STUDENTS
BASED ON THE EXAMPLE OF TEACHING FORMAL RULES
FOR THE PREPARATION OF CERTIFIED TRANSLATIONS
CONTAINED IN THE SWORN TRANSLATOR'S CODE

Summary

This paper attempts to undertake a reflection on the validity of teaching the formal guidelines of preparing certified translations during translation classes. The comparative method was used to analyze the legal provisions regarding the profession of a sworn translator in Poland and the manner of conducting the examination for sworn translators, as well as industry documents regarding the preparation of certified translations. The analysis explicitly demonstrated that the knowledge of the formal principles for preparing certified translations is crucial in the context of examinations for sworn translators and preparing certified translations as part of one's own practice. Furthermore, the author illustrates the method of teaching the formal guidelines for preparing certified translations contained in the Sworn Translator's Code with the use of modern educational tools, such as Quizlet and Socrative, which represents an alternative to memorization. The author proves that the appropriate use of educational tools during translation classes may support the teaching process at universities and make it more attractive for learners.

Key words: Sworn Translator's Code; formal guidelines for the preparation of certified translations; student autonomy; modern technologies; translation didactics.